

A portrait of Jordi Riera, a middle-aged man with glasses, wearing a grey blazer over a light blue shirt. He is standing outdoors in front of a dense green hedge and trees.

JORDI RIERA

Vicepresident del Patronat
de la Fundació CIC

Fundació CIC

Via Augusta, 205
08021 Barcelona
Tel. 93 200 11 33
fundaciocic@fundaciocic.org
www.fundaciocic.org

Segell

Publicació de la Fundació CIC

Consell de Redacció

Susanna Álvarez (coordinadora),
Ricard Bahí, Josep Carreras, Eugènia
Mañas, Mònica Santamaria, Mireia
Serrano i Montserrat Villagrasa

Continguts

Agustí Olivares, Xavier Matito i Gras,
Noemí Espinàs, Oriol Olivé, Joan
Calabuig i Gaspar, Pere Cortiella,
Ariadna Moral, Maria Pla, Alfons
Murtra Trisan, Joan Cascante, Anna
Escudé, Àlex Rocas Jordi i Ricard Bahí
i Alburquerque

Supervisió lingüística

Linguacom, SL

Disseny i maquetació

MANEKO

Impressió

Winihard

Dipòsit legal

B-21561-05

ISSN

2013 – 0775 (paper)
2013 – 0783 (internet)

Edició

170 exemplars

Consulta

www.fundaciocic.org

Contacte

segell@fundaciocic.org

CIC
Escola Batxillerats

CIC
Cicles Formatius

CIC
Escola Idiomes

THAU
Barcelona

THAU
Sant Cugat

Virtèlia
Escola Música

SUMARI

03 EDITORIAL

04 DIÀLEG

Conversa amb Jordi Riera

Ricard Bahí i Mònica Santamaria, directors pedagògics de la Fundació CIC

10 ESCOLES

Diari d'un bot de conversa de matemàtiques (març del 2028)

Agustí Olivares, director de l'Escola Thau Barcelona

Una innovació amb memòria

Xavier Matito i Gras, director de l'Escola Thau Sant Cugat

Eines clau per obrir més portes

Noemí Espinàs, professora de Llengua i Literatura de CIC Escola de Batxillerats

Oriol Olivé, professor de Ciències Socials i director de CIC Escola de Batxillerats

Un triangle d'acció i coneixement

Joan Calabuig i Gaspar, director de Virtèlia Escola de Música

La docència i la pedagogia en l'ensenyament de les llengües estrangeres

Pere Cortiella, coordinador de Primària i Parvulari del Departament d'Anglès
Ariadna Moral, coordinadora del Programa Extraescolar d'Anglès a Thau Barcelona

Ensenyar un ofici, aprendre a ser mestre

Maria Pla, directora de CIC Cicles Formatius

24 PERSONES (ALUMNI)

Ser del Thau deixa empremta

Alfons Murtra Trisan, mestre

27 EDUCACIÓ, SOCIETAT I VALORS

Preparar l'alumnat per al mercat laboral: com ho podem fer?

Joan Cascante, dissenyador i docent de Cicles Formatius del CIC

30 FAMÍLIES

Espai de reflexió, família i escola

Anna Escudé, coordinadora del Departament d'Orientació Psicopedagògica
de CIC Escola de Batxillerats i d'ESO de Thau Sant Cugat

32 VINCLES

Un compromís compartit amb l'educació del país

Àlex Rocas Jordi, Degà del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciat
en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya

33 DESTACATS

La Fundació CIC, centrada en el futur de l'educació

Ricard Bahí i Alburquerque, director pedagògic del CIC

EDITORIAL

Quins són els reptes i les necessitats de la docència en aquest primer quart de segle? La pedagogia, aquella tasca que *no s'acaba mai*, quin lloc ocupa a la nostra entitat? Com han de ser els nostres centres educatius? Com són? De quina visió partim i cap a on volem portar el nostre projecte? Com acompanyen les famílies en tot aquest procés d'aprenentatge? Quines eines han de fer servir els nostres equips docents? Quins problemes troben? Quines satisfaccions acompanyen el seu dia a dia?...

Trobareu la resposta a aquestes i a moltes altres preguntes en aquest número de la revista *Segell*, dedicat a la pedagogia i la docència. Com és habitual, les col·laboracions són vivencials i alhora reflexives, són fragments vius i reals del nostre dia a dia als centres educatius de la Fundació CIC.

Serveixi aquest editorial per fer un breu tast de fragments *imperdibles* que trobareu a les pàgines que segueixen:

«Les escoles del CIC són laboratoris d'humanisme contemporani: espais on els alumnes aprenen a pensar, a sentir i a ser; on el coneixement no es memoritza, sinó que es viu. I aquesta és la gran força del nostre model: no imposa, inspira.»

Del Diàleg de Jordi Riera amb en Ricard Bahí i la Mònica Santamaria.

«La figura del mestre ja no és només qui explica; és un facilitador de coneixement, algú que crea espais on l'alumne pot explorar, equivocar-se i tornar a provar.»

De l'article de Pere Cortiella, coordinador de primària i parvulari del Departament d'Anglès, i Ariadna Moral, coordinadora del Programa extraescolar d'anglès a Thau Barcelona.

«El futur del professorat de cicles formatius rau, doncs, en aquest equilibri subtil entre ofici i vocació. D'ofici, perquè la seva missió requereix una sòlida competència tècnica, sempre al dia de les noves

eines, dels llenguatges emergents i dels reptes que planteja el mercat laboral. De vocació, perquè sense la flama pedagògica i humanista, sense el desig d'acompanyar persones, l'ensenyament esdevindria una mera instrucció buida de sentit. El professorat d'FP ha de ser, a la vegada, mestre i artesà, guia i professional, testimoni d'una manera d'aprendre que uneix cervell i mans, teoria i pràctica, raó i emoció.»
De l'article de Maria Pla, directora de CIC Cicles Formatius.

«Des del primer dia ja vaig entendre que l'ensenyament del disseny i formar aprenents requereix una mirada àmplia. L'aula s'ha de replantejar i convertir en un laboratori d'experimentació, d'intercanvi de coneixements i preocupacions. El nostre objectiu ha estat crear un entorn segur, participatiu, molt pràctic, on els estudiants se sentin lliures i valorin el fet d'innovar i equivocar-se, sense deixar de banda la teoria, el rigor i l'exigència. Creieu-me que no té preu veure com en dos anys els canvia la mirada.»

De l'article de Joan Cascante, dissenyador i docent de Cicles Formatius.

I això només és un tast! Des d'aquesta petita finestra volem mostrar-vos l'ànima i el cor dels nostres centres educatius, la feina incansable per aconseguir que l'alumnat de la Fundació CIC sigui capaç d'incidir en la nostra societat des de l'excel·lència i el servei. Bona lectura!

DIÀLEG

Conversa amb Jordi Riera

Nou vicepresident del Patronat de la Fundació CIC

Tenint en compte que aquest número de *Segell* gira entorn de la pedagogia i la docència, el Consell de Redacció va creure del tot convenient ajuntar en aquest diàleg Jordi Romaní i Romaní —mestre i doctor en Pedagogia Social (UAB) i professor catedràtic d'Educació (URL)— i Ricard Bahí i Mònica Santamaria, directors pedagògics de la Fundació CIC.

Llegiu atentament aquesta conversa, plena dels referents pedagògics del passat i amb una visió plena de coneixement i expertesa envers la docència del present i del futur.

Ricard Bahí i Mònica Santamaria
Directors pedagògics de la Fundació CIC

📷 Blanquerna-URL

“La saviesa és una combinació de llum interior i de compromís amb el món”

Joan Triadú deia que cal «fer possible un desenvolupament normal i harmònic de la pedagogia dels valors a l’escola». Quins valors hem d’atènyer i treballar a les nostres escoles davant del context social canviant, i a vegades marcadament superficial, en el qual ens movem?

Quan Joan Triadú ens recordava la necessitat d’una «pedagogia dels valors», no ho feia només com una consigna moral, sinó com una visió radicalment educativa: calia, segons ell, «fer possible un desenvolupament normal i harmònic» de l’educació en valors, perquè només així la cultura podia arrelar en la vida quotidiana de l’escola. Triadú entenia que l’educació és una forma de civilització i que el mestre és, per definició, un constructor de país. Avui, en un context marcat per la pressa, la superficialitat, la fragmentació

de sabers i la saturació d’estímul, aquest missatge és més vigent que mai.

L’escola ha de ser un espai de profunditat i de sentit, capaç d’ensenyar a mirar el món amb criteri, amb respecte i amb humanitat. Per això crec que els valors essencials a promoure avui són la responsabilitat personal, la solidaritat activa, la veracitat, la resiliència, la curiositat intel·lectual i la modèstia, però també la passió pel saber. Educar en valors vol dir ensenyar a pensar i a estimar alhora; ajudar els joves a diferenciar el que és valuós del que és efímer.

Triadú també advertia que «no hi ha pedagogia sense ètica ni cultura sense esforç». I és exactament aquest binomi —ètica i esforç— el que ens pot ajudar a reconstruir una escola com a espai de veritat i llibertat

interior, capaç d’educar persones íntegres en un món sovint confús. Per això, en les nostres escoles, la transmissió de valors no és mai un annex, sinó l’eix que travessa totes les experiències d’aprenentatge.

Maria Rosa Farré deia que «el cor és el centre de l’ésser humà i com a tal de la saviesa». Sent així, què podem fer a les escoles de la fundació per aconseguir que el nostre alumnat esdevingui savi? Ens caldria, també, aprofundir en aspectes relacionats amb l’espiritualitat, el coneixement i la recerca d’un mateix?

Quan Maria Rosa Farré afirmava que el cor és el centre de l’ésser humà i com a tal de la saviesa, estava definint una pedagogia arrelada en l’humanisme cristià més profund, en què l’educació no només transmet coneixements sinó que

ajuda a formar persones senceres. Ella deia sovint que calia «educar el cor per entendre el món», i aquesta frase resumeix una de les herències més fecundes del nostre projecte fundacional.

Fer que els alumnes esdevinguin savis vol dir acompanyar-los en el coneixement de si mateixos, en la capacitat d’escoltar, de discernir i de donar sentit a la seva vida. La saviesa és, en definitiva, una combinació de llum interior i de compromís amb el món. Les escoles del CIC, fidels a aquest esperit, han sabut preservar aquesta dimensió espiritual —no com a doctrina, sinó com a espai de silenci, d’interioritat i de reflexió— que ajuda els joves a viure amb coherència i compassió.

Maria Rosa Farré ens advertia també que «no hi ha coneixement sense amor

ni saviesa sense humilitat». Aquesta visió ens interpel·la avui a educar en la capacitat de sentir, d’agrair, d’admirar. Educar el cor vol dir cultivar l’empatia, la serenitat i la bellesa. Quan un alumne aprèn a mirar amb els ulls del cor, aprèn també a veure l’altre no com un adversari, sinó com un company de camí. Aquesta és la saviesa que necessitem per a un futur més humà.

Cultura i amor han estat els dos eixos de la filosofia pedagògica de Joan Triadú. Quins consideres que haurien de ser els eixos pedagògics dels docents en l’actualitat?

Triadú parlava de la cultura com a forma de llibertat i de l’amor com a essència de l’educació. Per a ell, aquests dos eixos eren inseparables: l’educador havia de ser «un apassionat pel coneixement i

un servidor del creixement dels altres». Aquest binomi continua sent la brúixola del nostre temps, tot i que el context sigui radicalment diferent.

Avui, la cultura ha d’anar unida a la competència i a la sensibilitat. Necessitem docents que siguin intel·lectuals compromesos amb la seva època, que mantinguin viva la curiositat i el diàleg amb totes les formes del saber. I amor, com a compromís educatiu, vol dir proximitat, cura i exigència; vol dir creure en cada alumne fins i tot quan ell o ella encara no hi creu. L’amor pedagògic és, en el fons, la confiança activa que transforma.

Per això diria que els eixos d’avui haurien de ser cultura, amor i competència pedagògica. El mestre ha de ser una persona culta, sensible i competent, capaç de

“Les escoles del CIC són laboratoris d’humanisme contemporani: espais on els alumnes aprenen a pensar, a sentir i a ser”

connectar el coneixement amb la vida. Aquesta combinació —saviesa, tendresa i professionalitat— és la que pot donar sentit a la tasca docent en un món que, paradoxalment, necessita més humanitat que mai, envoltats, com estem, de tantes intel·ligències artificials.

Des de la teva experiència com a degà de la Facultat de Pedagogia i Ciències de l'Educació de Blanquerna (URL), què consideres que cal fer per aconseguir que els docents esdevinguin «persones de cultura», com deia Joan Triadú?

Triadú deia que «l'educador ha de ser, abans que res, una persona de cultura», i això implica molt més que acumular coneixements. Ser persona de cultura és tenir mirada, sensibilitat i criteri, és saber llegir el món amb profunditat i comprendre la vida des d'una pluralitat de sabers.

Crec que la formació inicial i contínua del professorat ha de recuperar la dimensió

humanista, l'amor per la lectura, la curiositat per les arts, la filosofia, la història i la ciència com a llenguatges de la mateixa recerca humana. Un mestre que llegeix, que escolta música, que visita museus o que conversa amb els seus alumnes sobre una pel·lícula o un poema, educa molt més del que imagina.

La cultura, entesa així, és el que humanitza la tècnica, el que dona ànima a la innovació i el que converteix l'aprenentatge en experiència vital. Quan un docent és persona de cultura, transmet la passió pel coneixement i la curiositat per la veritat. I això, més que cap metodologia o tecnologia, és el que deixa una empremta duradora en els alumnes.

Durant un munt d'anys has estat president de la Comissió Pedagògica del Patronat de la Fundació CIC. Com a persona que coneixes bé les escoles de la Fundació, què en destacaries del model pedagògic?

El model pedagògic de la Fundació CIC és singular i coherent, però sobretot és viu. No és un sistema tancat, sinó una manera d'entendre l'educació com un procés d'aprenentatge compartit. A «El nostre estil d'educar» es diu que partim d'una visió humanista, personalitzada i activa, «arrelada al país i oberta al món». Aquesta frase sintetitza l'essència del nostre projecte: una educació amb sentit, una institució que aprèn i una comunitat que educa.

El nostre estil combina la recerca pedagògica amb el rigor, l'acompanyament personalitzat i la connexió amb la vida real dels alumnes. Apostem per una educació integral, que equilibra emoció i raó, ciència i humanitats, tradició i innovació. En paraules del document, «la ICCIC no entén el seu estil d'educar com una caracterització estàtica, sinó com una resposta dinàmica i reflexiva als reptes del món complex i canviant». Aquesta capacitat d'adaptar-nos sense

perdre la nostra essència és, crec, la clau del nostre èxit.

Les escoles del CIC són laboratoris d'humanisme contemporani: espais on els alumnes aprenen a pensar, a sentir i a ser; on el coneixement no es memoritza, sinó que es viu. I aquesta és la gran força del nostre model: no imposa, inspira.

Aquest curs has assumit la sotspresidència del Patronat de la Fundació CIC. Pensant en clau de futur, quins consideres que haurien de ser els trets que diferenciessin la nostra fundació d'altres institucions educatives? Com es troba l'equilibri entre una tradició pedagògica d'excel·lència i la reflexió constant d'innovació i millora de les nostres pràctiques educatives?

El futur de la Fundació CIC implica saber renovar des del llegat. La nostra força és la tradició: un llegat d'excel·lència pedagògica i cultural que ens vincula a figures

com Triadú i Farré. Però la nostra responsabilitat és no quedar-nos-hi instal·lats. «El nostre estil d'educar» ja ho diu amb claredat: la pedagogia és una tasca que «no s'acaba mai» i que ha de respondre, des de la reflexió permanent, als reptes d'un món complex i canviant.

Per això crec que els trets distintius del nostre futur han de ser tres: la coherència ètica, la innovació amb sentit i la presència cultural activa. Hem de continuar sent escoles amb ànima, capaces d'incidir en la societat des de l'excel·lència i des del servei. I hem de fer-ho mantenint l'equilibri entre la tradició humanista i l'aprenentatge continu, entre la memòria i el projecte.

El repte del segle XXI és no convertir la innovació en moda, sinó en compromís. Innovar no és substituir, sinó aprofundir: donar nova vida al que és essencial. Per això, la Fundació CIC ha de continuar sent un espai on el pensament i la cultura

dialoguin amb la ciència i la tecnologia; on la formació sigui també transformació, i on l'humanisme continuï sent el centre del projecte educatiu.

Com deia Joan Maragall, «educar és sembrar llavors d'eternitat en el cor dels infants». Aquesta frase conté tota una visió del món. Educar és un acte de confiança en el futur i d'amor a la vida. Aquesta serà sempre, per a mi, la missió més noble de la Fundació CIC: continuar sembrant cultura, esperit i esperança en cada generació que passa per les nostres escoles.

I si, com deia Triadú, «la pedagogia no s'acaba mai i té virtuts desconegudes», la nostra tasca és seguir descobrint-les, amb humilitat i amb coratge, dia rere dia.

Diari d'un bot de conversa de matemàtiques (març del 2028)

Agustí Olivares
Director de l'Escola Thau Barcelona

 Noemí Collderam

THAU
Barcelona

Soc un bot de conversa de matemàtiques. M'ha creat la Mariona, una professora de tercer de secundària de l'Escola Thau Barcelona que sovint nodreix el Share-Point amb tota la informació que considera útil perquè jo respongui l'alumnat quan fa sessions d'aprenentatge autònom a l'aula. Les meves fonts són les presentacions de PowerPoint que fa servir la Mariona a les seves classes, enregistraments de vídeo —o de veu— de les seves explicacions a l'alumnat, dossiers per ampliar informació dels temes que es treballen a l'aula, adaptacions dels sabers per ajudar l'alumnat amb més dificultats, llibres de text digitals, rúbriques d'avaluació, etc. La meva tasca és crear experiències d'aprenentatge personalitzades, significatives i transformadores. Modes-

tament, crec que me'n surto prou bé quan dono resposta a les peticions (*prompts*) que m'escrui l'alumnat!

Cada dia, a classe, em trobo amb situacions diferents, sorprenents i apassionants per resoldre. Vetllo pel procés d'aprenentatge de cada alumne tot treballant braç a braç amb la Mariona.

Em fa il·lusió compartir amb vosaltres alguna de les situacions amb què em trobo quan interactuo amb l'alumnat en les sessions d'aprenentatge autònom. Aquí teniu un tast del que vaig fer el dijous 17 de febrer de 2028.

08:00. Economia domèstica i consultes creatives

Mentre la Mariona fa un taller amb un grup de cinc alumnes, jo plantejo a la resta d'infants un repte de matemàtica financera que la Mariona prèviament ha creat a través de la meva aplicació de generació de situacions d'aprenentatge. Fixeu-vos quines preguntes més interessants em van fer dos alumnes de la classe:

- La Martina em va escriure aquesta petició enginyosa després de llegir un breu article sobre la inflació que havia preparat la Mariona: «Si fossis l'economista Sala Martín, com m'explicaries aquest concepte d'economia perquè jo l'entengui?» Per donar-li resposta vaig activar el mode de simulació de personalitats i vaig generar una explicació amb el to, els exemples propers i l'estil

Alumnes de l'Escola Thau Barcelona fent apunts del natural al Bosquet de l'escola (curs 2024-2025)

divulgatiu del professor Sala i Martín, amb colors, ironia i referències al futbol.

- L'Arnau, un alumne molt eixerit que sovint passa molts nervis quan ha de fer un examen, em va demanar: «Fes-me una bateria de preguntes a partir de tota la informació que ha penjat la Mariona al SharePoint per tal de practicar abans de l'examen» He utilitzat el motor de generació de preguntes adaptatives, que crea qüestionaris segons el nivell de competència, els errors previs i el temps de resposta de l'alumne. En el cas de l'Arnau, la Mariona m'havia informat que és un alumne amb dificultats de comprensió lectora i he adaptat tota la informació per atendre el seu hàndicap.

10:00. Geometria fractal

Mentre la Mariona fa una tutoria individual amb l'alumnat, jo també dialogo amb la resta. Ahir tota la classe va sortir a passejar per l'entorn natural de l'escola i cadascú va escollir un racó per fer apunts del natural (a les vinyes, al bosquet, als camins, a l'hort, etc.). Avui, jo engresco l'alumnat a explorar autònomament patrons de la natura amb fractals.

En Leo m'ha dit: «Si fossis Benoît Mandelbrot, com faries un vídeo que m'ajudés a entendre aquests conceptes de geometria?» He activat el generador de vídeos amb avatars històrics, i he creat un vídeo per a en Leo on «Benoît» parla de figures que es repeteixen a si mateixes a diferents

escales amb metàfores visuals i animacions interactives.

Durant la classe, i seguint les indicacions prèvies de la Mariona, he simplificat les representacions visuals a l'alumnat amb discalcúlia; per a l'alumnat dislèctic, he convertit els textos en àudios amb veu entenedora, i per a l'alumnat que té TDAH he fragmentat les activitats en blocs curts amb retroalimentació immediata.

12:00. Avaluació i adaptació de materials

La Mariona i la Tània, psicopedagoga de secundària, fan un seguiment molt acurat de l'alumnat que té més dificultats i sovint actualitzen i amplien la informació del SharePoint perquè jo adapti al millor

possible les activitats. De fet, m'enorgulleix dir-vos que l'alumnat, de mica en mica, ha après a escriure peticions ben estructurades i amb molts matisos que els permeten afinar amb relació a allò que els pot ajudar més a aprendre.

La Clàudia és dislèctica. Avui ha escanejat amb l'iPad una pàgina del dossier de problemes que els ha donat la Mariona i m'ha dictat aquest missatge activant el micròfon de l'editor: «Adapta la pàgina del dossier que he escanejat perquè la pugui entendre.» Conec quines són les dificultats de la Clàudia, ja que el departament del DOP ha penjat al SharePoint informació detallada sobre com aprenen les persones amb dislèxia. Així doncs, he utilitzat el mòdul de lectura intel·ligent,

que detecta complexitat sintàctica, vocabulari abstracte i densitat informativa, i he generat una versió simplificada amb esquemes visuals i exemples quotidians.

En Roger té dificultats per escriure d'una manera ordenada un text i també li costa estructurar les idees quan ha d'exposar el que pensa. En el darrer examen d'Història no ha assolit alguns àmbits i m'ha demanat el següent: «Explica'm d'una manera molt entenedora les preguntes que no he assolit al darrer examen d'història». He analitzat les seves respostes, he identificat els errors conceptuals i li he creat una seqüència didàctica amb vídeos curts, preguntes guiades i simulacions interactives.

Bé, desitjo que us hagi interessat aquest bocí del meu dia a dia a l'escola. Us he de dir que em sento molt afortunat de treballar amb els docents de Thau. És molt gratificant comprovar que l'alumnat progressa i aprèn cada dia, expressa millor les seves idees i elabora de manera fonamentada i creativa les seves opinions. La veritat és que estic molt engrescat amb nous projectes que estem endegant a l'escola. En Carles és el coordinador d'intel·ligència artificial de Thau i en aquests moments estem creant plegats un entorn que permetrà millorar la coordinació entre els docents, les famílies i els bots de conversa.

La docència del present és profundament humana!

Una innovació amb memòria

Xavier Matito i Gras
Director de l'Escola Thau Sant Cugat

 Montse Anguela

THAU
Sant Cugat

A les aules de segon d'ESO de l'Escola Thau Sant Cugat, el so dels teclats ha canviat. No és el clic silenciós dels portàtils ni el toc lleuger de les tauletes. És el clac-clac inconfusible de les màquines d'escriure mecàniques, que han tornat per quedar-se... o, si més no, per tornar a ser útils. Aquesta tardor, l'alumnat de segon d'ESO ha començat a fer les redaccions de llengua castellana amb màquines d'escriure, en una proposta que, lluny de ser una excentricitat nostàlgica, busca precisament recuperar valors que sovint es perden entre pantalles i autocorreccions automàtiques.

Un dels objectius d'aquest projecte, que complementa el treball de mecanografia iniciat a primer d'ESO, és augmentar

la consciència en l'escriptura. Quan l'alumnat escriu a màquina, no pot «esborrar i tornar a començar» prement una tecla. Cada paraula compta, cada frase ha de ser pensada abans de ser escrita. Això convida a una escriptura més reflexiva, més acurada i més personal.

Una pràctica amb avantatges pedagògics

Els avantatges d'utilitzar màquines d'escriure puntualment a l'aula van més enllà de la curiositat inicial. Quan l'alumnat les fa servir s'eliminen certes distraccions. Amb una màquina no hi ha notificacions ni pestanyes obertes. Volem que l'alumnat es connecti, però no a internet, sinó a les seves pròpies idees, i col·loqui el focus en el text i no en l'eina.

A més, aquest tipus d'activitat afavoreix la planificació del discurs escrit. Sabent que no podran «copiar i enganxar» ni modificar fàcilment allò que ja han escrit, l'alumnat aprèn a estructurar millor els seus textos abans de començar a teclejar. En paraules d'un dels alumnes: «És com escriure pensant més.»

D'altra banda, també reforcem les habilitats mecàniques i psicomotrius associades a la mecanografia que ja comencen a treballar a primer d'ESO. Escriure amb màquina implica posar en pràctica una coordinació precisa i una postura correcta, fet que, a la llarga, pretén millorar el rendiment quan escriuen amb ordinador, l'eina que indubtablement serà la que faran servir de forma habitual.

Alumnat de 2n d'ESO de l'Escola Thau Sant Cugat (curs 2025-2026)

Eines clau per obrir més portes

Noemí Espinàs

Professora de Llengua i Literatura de CIC
Escola de Batxillerats

Oriol Olivé

Professor de Ciències Socials i director de
CIC Escola de Batxillerats

CIC
Escola Batxillerats

Una col·lecció amb història i emoció

Una altra de les característiques d'aquest projecte és que les màquines que utilitzem no han sortit d'una botiga. Són peces amb història. Han arribat a l'aula gràcies a donacions de personal de l'escola i de persones conegudes, i d'altres les hem adquirit a particulars anònims que ja no les feien servir. Totes aquestes persones les havien conservat amb estima i, en el moment de cedir-les, ens compartien bonics records, il·lusió perquè algú en tornés a fer ús i nostàlgia per desprendre-se'n. Aquesta transmissió emocional ha afegit valor al projecte. No només hem rebut màquines, sinó també històries que hem pogut compartir amb l'alumnat.

El primer dia que vam presentar-les als alumnes, la reacció va ser una combinació de sorpresa, curiositat i fascinació. Alguns n'havien vist abans, però molts mai n'havien fet servir cap. Aprendre com funcionen —com es posa el paper, com es fa el retorn del carro, com es corregeix—, ha estat una part fonamental del procés.

Mirar enrere per avançar

Pot semblar contradictori, però aquest projecte ideat per Judit Fàbregas, una de les professores de Llengua Castellana de l'escola, és també una aposta per la innovació. Sovint associem la innovació educativa amb l'última tecnologia disponible, però de vegades innovar és precisament recuperar allò que funciona i dotar-ho de nous significats.

La màquina d'escriure, nascuda al segle XIX i perfeccionada durant el segle XX, va ser durant dècades una eina imprescindible per a la comunicació escrita. També a les escoles. I avui, a les nostres aules, al ritme del clac-clac de les tecles, la tornem a recuperar amb la voluntat que torni a ser una eina que ofereixi al nostre alumnat un espai per pensar, decidir, imaginar i escriure.

Us presentem una nova matèria de primer de batxillerat creada per l'escola, on hem fet cristal·litzar algunes antigues preocupacions que, atesa la vigència que tenen, ens agrada seguir compartint. En diem «Eines clau», perquè aquesta és la nostra ambició: contribuir decisivament al desenvolupament social i personal dels nostres estudiants i tractar també alguns reptes que com a societat no podem eludir.

Es tracta de les cinc unitats que podeu veure tot seguit, cadascuna impartida per un docent durant sis setmanes consecutives a raó de dues hores setmanals.

Art i percepció

A partir de les propostes creatives del mateix alumnat inspirades en artistes

reconeguts, aprenem a descodificar les imatges que travessen el nostre món, ja sigui en la publicitat, el periodisme, la fotografia o l'audiovisual. Amb la unitat «Una imatge val més que mil paraules?», ens proposem fer-nos conscients del procés de construcció de les imatges a partir d'un exercici pràctic per posar, així, una mica de distància crítica davant l'allau d'imatges que ens cau al damunt així que obrim els ulls.

I seguint amb l'orientació artística, a partir d'alguns exemples concrets d'obres del segle XX en endavant, investiguem els diferents camins que recorre l'art ara mateix (performances, instal·lacions, art conceptual, etc.) i que en qüestionen les fronteres: «L'art té límits?» Així mateix, coneixerem

la tendència actual de molts i artistes a referir-se al seu treball com a *accions* i no pas *obres d'art* i com sovint comparteixen la seva vocació activista i persegueixen impactar directament en l'entorn.

Cada grup fa la seva proposta creativa inspirant-se també en artistes actuals de renom, les compartim i transformem la classe en un fòrum d'art contemporani que, a més de fer-nos entendre el que mostren les sales d'exposició avui dia, ha d'ajudar-nos a esquarterar una mica (per què no?) els límits del batxillerat i de la nostra percepció.

Salut i estil de vida

Tres eixos orienten la reflexió de la classe en aquesta unitat: nutrició, drogues

Visita al Parlament de Catalunya (curs 2024-2025). Autor: Oriol Olivé

i conductes addictives i sexualitat i relacions psicoafectives. L'objectiu és analitzar els comportaments de risc que sovint s'adopten durant l'adolescència, veure'n els efectes i promoure la salut.

Amb «Què necessitem menjar?» coneixerem els nutrients que calen al nostre cos i quins aliments ens els aporten. Aquest bagatge ens ha d'ajudar a encarar críticament la multitud de vídeos d'influenciadors que proclamen a les xarxes els seus hàbits alimentaris, promouen dietes perjudicials per a nosaltres o ens venen suplementes dietètics miraculosos.

«Per què les drogues generen addicció?» Després de detallar el procés bioquímic de tota addicció, abordarem els efectes del consum cada cop més primerenc d'alcohol, cànnabis o altres substàncies. I comptarem amb el testimoni inestimable i colpidor de voluntaris d'Alcohòlics Anònims, que combaten la seva addicció i ens fan prendre consciència de la nostra fragilitat.

I pel que fa a la sexualitat i les relacions psicoafectives, fem el taller «Ja ho sabem tot sobre sexe?», on es dona resposta als dubtes que cadascú pot haver formulat de manera anònima sobre pràctiques sexuals, anatomia, malalties de transmissió sexual, mètodes anticonceptius, fisiologia de l'aparell reproductor, orientació sexual i aspectes de gènere i identitat sexual.

Argumentació i oratòria

Comencem per «L'art de convèncer» i proposem a la classe desenvolupar el seu esperit crític en un terreny ben familiar i sensible: quin canvi introduirien al batxillerat? «L'alumnat tecnològic ha d'estudiar llengua i literatura?» ha estat la pregunta triada per una classe la darrera setmana. A continuació cada estudiant hi reflexiona, consulta diverses fonts, aprèn a citar-les i prepara la seva argumentació, que consistirà en un text escrit a classe. A l'estil de les lligues de debat, l'estudiant no donarà la seva opinió directament sinó que se li assignarà la defensa o la refutació de la qüestió. Amb aquesta estratègia perseguim la ponderació i la profunditat i posem així el nostre granet de sorra

contra la polarització que ens contamina massa sovint.

Pel que fa a oratòria, després d'algunes consideracions sobre «l'art de parlar», cada estudiant ha de preparar la seva intervenció de cinc minuts a l'auditori (aprofitem l'exercici oral que proposa el C2, i així de passada en fem difusió). Alhora treballem amb el *públic* que escolta (la resta de la classe), i insistim en la responsabilitat de mantenir sempre una actitud respectuosa i empàtica. Es fa un retorn de cada presentació i animem la classe a participar en una sessió de cloenda: «L'art de fer riure». L'últim dia, els nois i noies que vulguin poden anar pujant a l'escenari a explicar-nos un acudit. D'aquesta manera informal, traiem ferro a l'art de parlar en públic i contribuïm a fomentar la simpatia.

Bioètica

A partir de casos reals, com ara l'ús de la Talidomida, l'experiment de Tuskegee, l'accés universal a la sanitat o la investigació durant el nazisme, deduïm els quatre principis bàsics de la bioètica: autonomia,

beneficència, no maleficència i justícia, i els apliquem a l'anàlisi d'un altre cas pràctic.

Un cop establertes les bases de la bioètica, i després d'un repàs històric a la regulació de la interrupció voluntària de l'embaràs, encetem un debat a classe sobre l'avortament, en el qual es valora l'expressió profunda i argumentada de l'opinió.

I, per acabar, reflexionem sobre el concepte de persona i els seus límits. Atès que la biotecnologia està ampliant la nostra capacitat de modificar les estructures genètiques humanes, ens plantejem fins a quin punt aquestes pràctiques haurien de ser permeses i si ens hauríem de limitar a la biotecnologia amb finalitats terapèutiques o caldria avançar cap a la biotecnologia meliorativa. D'aquesta manera toquem de ple els grans reptes que la biologia humana afronta actualment.

Política, dret i món laboral

«Teniu clar que ben aviat podreu votar?» Aquesta pregunta obre la unitat de Política, dret i món laboral, en què reflexionem sobre conceptes com estat, poder,

política, ideologia o valors, i analitzem el funcionament de les institucions i dels valors dels sistemes democràtics.

La visita al Parlament de Catalunya és un moment clau. Veure en directe l'espai on es debaten les lleis desperta consciència ciutadana i nous interrogants. Uns dies abans, els alumnes construeixen un quadre ideològic dels partits catalans que els permet situar-se dins l'espectre polític i comparar programes i posicionaments. També es treballa el funcionament de les institucions de l'Estat i de la Unió Europea.

Un dels eixos és analitzar la qualitat de la nostra democràcia. A partir de l'índex de *The Economist*, valorem els diferents indicadors que mesuren el grau democràtic d'un país i reflexionem també sobre el descrèdit de la política, la desafecció ciutadana i els reptes de les institucions i dels poders de l'Estat. També és important la mirada sobre el quart poder i de quina manera ens informem, especialment els joves, en l'era de les xarxes socials i la IA.

La segona part de la unitat se centra en el dret. N'identifiquem les diferents branques i presentem els drets fonamentals a partir de casos reals que mirem de connectar amb situacions quotidianes, especialment, el mercat laboral. L'objectiu és que l'alumnat entengui com el dret incideix en la seva vida i com pot ser una eina de defensa i responsabilitat ciutadana.

I què n'opina l'alumnat?

Seguidament, us oferim un breu resum: la Berta i la Vinyet valoren que Eines clau trenqui l'estancament dels itineraris i els permeti fer un tast de diverses modalitats perquè —afegeixen— tot està més connectat del que sembla. Els debats han animat molt les sessions, segons l'Ona, que ha agraït també una conferència de bioètica. Per a l'Anna, és molt convenient ampliar la cultura general. L'Asteris troba poc profunds alguns continguts, i li ha interessat molt la visita del Parlament; també l'Einar opina que la xerrada dels voluntaris d'Alcohòlics Anònims és molt convenient.

Un triangle d'acció i coneixement

Joan Calabuig i Gaspar
 Director de Virtèlia Escola de Música

Virtèlia «
 Escola Música

La relació entre pedagogia i docència en l'àmbit musical és essencial per comprendre com la música pot transformar l'aprenentatge i el benestar de les persones. La pedagogia musical proporciona el marc teòric i metodològic per entendre com aprenem i ens desenvolupem a través del so, mentre que la docència és l'acció concreta d'acompanyar l'alumnat en aquest procés: transmetre continguts, estimular habilitats i facilitar experiències musicals significatives. Quan ens centrem en persones amb necessitats educatives especials, aquesta complementarietat esdevé especialment rellevant, ja que l'ensenyament musical

ha de garantir sempre l'accessibilitat, la inclusió i el respecte a la diversitat.

En aquest context, la musicoteràpia emergeix com un àmbit que, tot i estar vinculat a l'ensenyament, té uns objectius propis. La musicoteràpia utilitza la música i els seus elements —ritme, melodia, harmonia, timbre i moviment— per afavorir canvis positius en la salut emocional, física, social i cognitiva de les persones. A diferència de la docència musical, no pretén ensenyar música, sinó utilitzar-la perquè la persona millori la seva comunicació, s'expressi amb més llibertat, redueixi l'ansietat o reforci les seves habilitats motores

i socials. Per això és especialment útil en el treball amb infants amb autisme i persones amb diversitat funcional, trastorns del llenguatge, dany cerebral adquirit o malalties neurodegeneratives.

La pedagogia musical pensada per a persones amb necessitats especials adapta continguts i metodologies perquè tothom pugui participar activament en l'experiència sonora. La música pot convertir-se en un llenguatge alternatiu quan la paraula no és suficient, i pot facilitar l'atenció, la memòria, la coordinació, la creativitat i l'autoestima. El professorat utilitza instruments accessibles, suports

visuals, tecnologia de suport i activitats sensoriomotrius per fomentar la participació i l'aprenentatge significatiu. Aquesta pràctica educativa es fonamenta en la idea que totes les persones tenen dret a expressar-se musicalment i que el valor de la música no depèn de l'habilitat tècnica, sinó del sentit personal i social que adquireix.

Tot i les diferències d'objectius, docents i musicoterapeutes comparteixen un element fonamental: la necessitat d'una relació de confiança i escolta activa. La música permet identificar i interpretar respostes emocionals subtils i convida

a una comunicació que moltes vegades va més enllà del llenguatge verbal. La pedagogia, en aquest sentit, aporta una mirada crítica i ètica que orienta les decisions professionals: respectar els ritmes individuals, assegurar entorns segurs i acollidors, i adaptar les propostes d'acord amb les necessitats de cada persona.

La col·laboració entre pedagogues, professorat i musicoterapeutes resulta clau per oferir una atenció global i coherent. Quan treballen amb objectius compartits —com la inclusió, l'autonomia, la comunicació i el desenvolupament integral—, la música esdevé un pont entre la

intenció d'ensenyament i l'impacte terapèutic. D'aquesta manera, es reconeix que educar i ensenyar amb música no significa només ensenyar notes o tècnica, sinó obrir camins perquè cadascú pugui desplegar les seves capacitats i participar activament en la comunitat.

En definitiva, la pedagogia i la docència musical, juntament amb la musicoteràpia, formen un triangle d'acció i coneixement que té el potencial de transformar vides. La música és un recurs poderós, universal i profundament humà: quan s'utilitza amb sensibilitat i rigor, es converteix en una eina que educa, comunica, acompanya i cura.

Laia Mir Cantos (curs 2025-2026)

Leonora Storni (curs 2025-2026)

La docència i la pedagogia en l'ensenyament de les llengües estrangeres

Pere Cortiella

Coordinador de Primària i Parvulari del Departament d'Anglès

Ariadna Moral

Coordinadora del Programa Extraescolar d'Anglès a Thau Barcelona

📷 **Ariadna Moral**

CIC
Escola Idiomes

«Head, shoulders, knees and toes, knees and toes... Let's repeat, come on!» Ben segur que, mentre llegim aquestes paraules, les cantem mentalment sense adonar-nos-en. Aprendre anglès a les primeres etapes educatives és molt més que repetir paraules o cantar cançons: és una porta oberta a les noves maneres de comunicar-se i pensar. A primària, l'aprenentatge d'una llengua estrangera té un valor que va molt més enllà de la gramàtica: desperta la curiositat, la creativitat i la confiança dels infants. Quan cantem, expliquem què hem fet el cap de setmana o comparem dues targetes didàctiques (*flashcards*), no només aprenem vocabulari, sinó que posem en marxa processos cognitius i emocionals que construeixen

un aprenentatge real. L'anglès és així una eina per expressar-se i connectar amb els altres.

El paper del docent dintre de l'aula és clau. La figura del mestre ja no és només qui explica; és un facilitador de coneixement, algú que crea espais on l'alumne pot explorar, equivocar-se i tornar a provar. Ser mestre és observar, adaptar-se i mantenir viva la curiositat dels infants. És actuar també com un mestre investigador (*teacher researcher*), que analitza què funciona i què no, que innova, que busca la manera de fer que cada classe sigui significativa i millor que l'anterior. Quan una activitat connecta amb la vida real dels nens —fer un mercat a classe,

escriure una postal o inventar un conte—, la llengua deixa de ser una matèria aïllada i es converteix en una experiència real amb la qual l'alumnat es pot identificar.

Aquest és el punt on apareix el «secret ocult»: la pedagogia, la teoria feta pràctica. Darrere de cada classe, hi ha un pensament educatiu que la forma. Quan un docent utilitza una cançó amb gestos, no ho fa només per entretenir: sap que l'aprenentatge és més efectiu quan és multisensorial i emocional. Quan decideix de dur a terme un joc de rol (*role-play*), està aplicant el principi del *learning by doing*, 'aprenent mentre fem'. Quan anima a parlar sense por, està posant en pràctica la teoria de l'input comprensible

Pere Cortiella a la Universitat de Barcelona (23/10/25)

Pere Cortiella imparteix una classe a la Universitat de Barcelona (13/11/2024)

(i+1) de Krashen —l'alumnat aprèn l'anglès d'una manera natural a través de l'input i el context— o la zona de desenvolupament pròxim (ZDP) de Vygotsky —l'ajuda que rep l'alumnat per part de companys i del professorat per entendre millor els conceptes treballats.

Això ens porta a tenir en compte una altra gran veritat que no podem oblidar: els mestres estan en aprenentatge continu. La docència és una professió que viu de la reflexió constant. En aquest sentit, experiències com l'aula taller (*workshop*) dut a terme pel professor d'anglès i coordinador de Young Learners, Pere Cortiella, són fonamentals. Ja és el segon any consecutiu que és convidat a la Universitat de Barce-

lona per fer un taller a l'alumnat del grau en Educació Infantil i Primària. En aquella sessió, l'alumnat va aprendre i entendre que ser professor d'anglès és molt més que dominar la llengua. Cortiella va tractar temes importants com el paper i el valor de l'energia, l'actitud i la passió, aspectes principals que també ensenyen dintre de l'aula. Ens va recordar que darrere d'una bona lliçó, hi ha sempre una intenció pedagògica clara: fer que els alumnes connectin, s'expressin i s'emocionin. Durant la sessió, l'alumnat va tenir l'oportunitat de posar en pràctica tot el que havia après, així com el seu coneixement previ. Aquest taller és un exemple real de com la teoria es converteix en pràctica i com la formació contínua nodreix el futur professorat.

En definitiva, ensenyar anglès a primària és molt més que ensenyar una llengua estrangera: és obrir-se al món. El rol del docent és un pont entre llengües i cultures, un guia en desenvolupament continu que ajuda els infants a descobrir que poden entendre i ser entesos en un altre idioma. Potser, amb el temps, l'alumnat oblidarà algunes paraules, però no oblidaran mai com se sentien mentre les aprenien. Recordaran les rialles, els jocs, les cançons i aquella veu que els animava a seguir. I potser, algun dia, tornaran a cantar, amb un somriure: «Head, shoulders, knees and toes...»

Ensenyar un ofici, aprendre a ser mestre

Maria Pla
Directora de CIC Cicles Formatius

Hi ha una dita antiga que ens recorda que «qui ensenya, aprèn dues vegades». Potser en cap àmbit educatiu no és tan certa com en el de la formació professional (FP), en què el professorat es veu obligat a renovar-se constantment i a tornar a començar, dia rere dia, com si fos aprenent etern d'un ofici que es transforma. La docència, aquí, no és només transmissió, sinó també immersió; no és simple repetició, sinó diàleg amb un món productiu canviant i amb una societat que reclama professionals preparats i ciutadans compromesos.

El futur del professorat de cicles formatius rau, doncs, en aquest equilibri subtil entre ofici i vocació. D'ofici, perquè la seva missió requereix una sòlida competència tècnica, sempre al dia de les noves eines, dels llenguatges emergents i dels reptes que planteja el mercat laboral. De vocació,

perquè sense la flama pedagògica i humanista, sense el desig d'acompanyar persones, l'ensenyament esdevindria una mera instrucció buida de sentit. El professorat d'FP ha de ser, a la vegada, mestre i artesà, guia i professional, testimoni d'una manera d'aprendre que uneix cervell i mans, teoria i pràctica, raó i emoció.

Ara bé, cal no amagar les tensions pròpies de l'ofici. En especialitats de caràcter artístic o creatiu, el docent es veu sovint confrontat al seu propi ego professional. Saber ensenyar implica, també, saber compartir allò que és més íntim i identitari: el propi llenguatge, el propi estil, l'obra personal. I fer-ho sense por que els deixebles esdevinguin competència, fins i tot millors que un mateix. Aquesta generositat —tan contracultural en temps de rivalitats i individualismes—, és un signe inequívoc de maduresa pedagògica i de

noblesa docent. Ensenyar, en definitiva, vol dir renunciar a la possessió del coneixement i oferir-lo com a bé comú.

La tasca és encara més complexa quan constatem que, massa sovint, l'alumnat ja no arriba a les aules amb aquella fam de coneixement que caracteritzava altres generacions. La immediatesa digital, la infoxicació permanent i la cultura de la velocitat, han afeblit l'antiga passió de l'aprenent. El professorat ha d'assumir, doncs, la responsabilitat de despertar curiositats adormides, de sacsejar consciències endormiscades, de crear entorns on l'aprenentatge torni a tenir gust d'aventura i aroma d'ofici. És un esforç titànic, però és també el que atorga sentit a la docència: convertir la indiferència en interès, i l'interès en vocació.

A tot això, s'hi afegeix la paradoxa normativa que viu avui la formació professional.

Projecte integrat de l'alumna de CFGS Gràfica Publicitària, Ariadna Farga.
Font: CIC Cicles Formatius, 2025

Projecte integrat de l'alumna de CFGS Gràfica Publicitària, Iciar López.
Font: CIC Cicles Formatius, 2025

Projecte integrat de l'alumne de CFGS Gràfica Publicitària, Oriol Rodríguez.
Font: CIC Cicles Formatius, 2025

L'ordenació vigent obliga els professors a habilitar-se amb el màster de secundària, un requisit pensat per a altres nivells educatius i que, en molts casos, actua com a fre per als professionals en actiu que voldrien aportar la seva experiència a les aules. El gran valor afegit del professorat d'FP és, precisament, el seu contacte viu amb la realitat del sector productiu. Si el sistema els tanca les portes per manca de titulació pedagògica formal, correm el risc d'empobrir una docència que necessita, més que mai, aquesta saba fresca de l'experiència real. Caldria trobar fórmules més intel·ligents i flexibles que no oposessin el saber acadèmic al saber pràctic, sinó que els harmonitzessin en benefici de l'alumnat.

També hi ha un component territorial i cultural que la nostra institució no pot obviar. L'FP a Catalunya beu d'una tradició

d'escoles i tallers, d'una manera de fer arrelada a l'esperit de país, on l'educació sempre ha estat concebuda com a servei a la comunitat i com a motor de transformació. El professorat dels nostres cicles és hereu d'aquest llegat i, alhora, responsable de projectar-lo cap al futur. La seva tasca no es limita a preparar bons tècnics; es tracta de formar ciutadans amb consciència, amb criteri i amb un compromís actiu envers la llengua, la cultura i els valors que han fet créixer aquest país.

El futur del professorat d'FP implica, doncs, consolidar aquest perfil híbrid: docent i professional, pedagog i especialista, mentor i creador. En aquest camí, la col·laboració entre centres educatius, empreses i institucions serà clau per garantir que l'FP continui sent un motor de talent i oportunitats. Però res no serà possible si el mestre no sap renunciar a

l'ego, si no sap contagiar set de coneixement a un alumnat cada cop més escèptic, si no sap defensar la necessitat que l'experiència professional pugui entrar a les aules amb tota la seva força vital.

El professorat d'FP, en definitiva, és cridat a ser punt de trobada: entre la cultura i la tècnica, entre la tradició i la innovació, entre el país que som i el que volem arribar a ser. El seu futur no depèn només de programes ni de currículums, sinó de la seva capacitat de mantenir viu l'esperit pedagògic i el compromís amb la comunitat. Per què, al capdavant, cada alumne que surt preparat, cada jove que descobreix la seva vocació, és la prova més fefaent que la docència continua sent —i continuarà sent— una de les formes més altes de servei.

PERSONES (ALUMNI)

Ser del Thau deixa empremta

Alfons Murtra Trisan

Mestre de Primària a l'Escola Thau Sant Cugat i exalumne de l'Escola Thau Barcelona

Ja fa més de cinquanta anys que mantinc una relació molt estreta i especial amb l'Escola Thau. Com a alumne de Thau Barcelona, en guardo uns records extraordinaris i en mantinc molts vincles emocionals i també personals. Com a mestre a Sant Cugat, soc conscient de la sort que tenim els docents i tot el personal que en formem part, tant pels recursos dels quals disposem, de la qualitat humana de les persones que hi treballem, com també del rigor i de la qualitat pedagògica.

A les acaballes del franquisme, a mitjan any 1974, els meus pares varen escollir l'Escola Thau de Barcelona perquè jo pogués fer el que aleshores s'anomenava EGB i el BUP. Tenien molt clar que volien una escola amb consciència de llengua i de país. Una escola laica amb una pedagogia activa, on els alumnes fossin el centre de l'aprenentatge, amb un professorat preparat i amb unes instal·lacions modernes i integrades a la natura.

Recordo el primer dia d'escola, precisament érem la promoció que estrenava el nou edifici de la carretera d'Esplugues. Tan sols tenia sis anys, però com a alumne ja percebies que aquella escola era diferent. Els finestrals que deixaven passar la llum i les escales ben grans que permetien circular amunt i avall sense topar amb ningú. Espais interiors diàfans, el terra de color blau. Les aules, també amb finestres immenses en comptes de parets, que deixaven veure tot el que succeïa als passadissos i alhora també tothom et podia veure mentre feies classe.

L'amfiteatre, immens espai que connectava l'edifici dels petits amb el dels grans, lloc de trobada per a les ocasions especials. Quines celebracions més extraordinàries per la diada de Sant Jordi!

Recordo també l'ambient de l'escola. Nens i nenes contents i que gaudien d'aquells magnífics espais. En aquelles

èpoques no ens barrejaven de classe en acabar el curs, així doncs, vaig conèixer gairebé vuit anys amb els mateixos companys, amb els quals encara mantenim el contacte i fem trobades per recordar aquells temps.

Moltes vegades penso que vàrem ser uns privilegiats també per conèixer grans mestres. Recordo especialment en Ricard Vaccaro, el professor de Plàstica. En Ricard i la Montse Ribó van deixar una empremta artística que encara perdura a l'escola. No tan sols era per la seva creativitat, que vestia l'escola setmana rere setmana amb les creacions dels alumnes exposades per tot arreu, sinó també per la seva qualitat humana. Fent Plàstica no copiaves models ni patrons, senzillament et senties guiat per explorar la teva pròpia creativitat. La plàstica, la música, el teatre i totes les arts en general, sempre van formar i encara formen part dels puntals pedagògics de Thau. El que ha estat el

Amfiteatre de Thau Barcelona durant una celebració de Sant Jordi a principis dels anys 80. A part del Sr. Triadú, també s'hi pot veure en Joaquim Vilà, en Jesús Diego o en Pere Pons, tots ells professors de Thau d'aquella època. Autora: Anna Trisan, aleshores mestra de l'escola

Alfons Murtra al laboratori de Thau Sant Cugat quan a sisè es duia a terme el projecte de l'aquari (2006).

EDUCACIÓ, SOCIETAT I VALORS

Preparar l'alumnat per al mercat laboral: com ho podem fer?

Joan Cascante

Dissenyador i docent de Cicles Formatius del CIC

mestre de plàstica de Thau Sant Cugat des del seu inici fins al 2022, en Romà Panadès, apuntava que enfocava la seva tasca amb l'alumnat d'una forma relaxada, deixant fluir i mostrant als alumnes diferents maneres de fer. Tot això sense deixar de banda el sentit de l'humor ni la imaginació, que permeten volar amunt. I aquest valor intangible és el que acaba perdurant en els alumnes al llarg del temps i és un dels puntals de Thau.

En Joaquim Vilà fou també un d'aquells professors que marquen. Els seus muntatges teatrals, especialment el dels Pastorets, eren esdeveniments que tothom esperava quan ja s'acostava Nadal. Ell també ens va introduir dins el màgic món de la literatura de Calders o Rodoreda. La meva mare, que quan era jove havia treballat en una altra escola amb un tarannà molt diferent, va entrar com a mestra del Thau quan jo ja feia quart de primària. Ella sempre valorava el tracte

humà i alhora el rigor que hi va trobar, en aquelles èpoques amb el senyor Triadú de director.

Superada l'etapa del batxillerat i després de fer el COU als Estats Units, em vaig incorporar de nou a l'escola com a monitor de migdia. Hi vaig estar implicat una bona colla d'anys, mentre estudiava apallador a la UPC. Vaig participar també com a monitor a les colònies d'estiu que organitzava l'escola. Allà vaig coincidir amb magnífics mestres, com en Ricard Bahí. M'agradava el que feien i com ho feien, m'hi vaig emmirallar. Com que tenia titulació d'anglès i experiència en l'àmbit educatiu, vaig començar a fer moltes substitucions, sobretot d'anglès. Gaudia molt del que feia, m'agradava l'ambient que s'hi respirava a l'escola. Això em va fer prendre la decisió de compaginar aquestes hores de substitucions i de monitor de migdia amb l'estudi de la carrera de magisteri al Blanquerna en horari de tarda.

El setembre de 1999, m'incorporava al projecte de Thau Sant Cugat, que tot just feia tres anys que havia començat. He vist créixer l'escola i actualment està en un moment esplèndid.

Totes les sensacions que tenia de petit quan era a l'escola, crec que són molt similars a les que deuen tenir els alumnes de Thau de Sant Cugat i Barcelona avui.

És cert que la societat ha canviat molt en aquests cinquanta anys, però l'essència de Thau perdura. Probablement no te n'adones quan ho vius dia rere dia, però quan ets més gran i sobretot si n'has estat allunyat uns quants anys, quan recordes tot el que has viscut al Thau, tanques els ulls, somrius i penses que has estat un privilegiat. Ser del Thau deixa empremta.

Ara ja fa més de vint anys que entrava de manera ingènua i amb por de donar la meva primera classe de disseny a Cicles Formatius del CIC. Professional del disseny amb estudi propi, just iniciava la meva tasca pedagògica, amb la incertesa de saber si valdria o no per això. Passats aquests anys, m'adono que el meu viatge ha estat un viatge d'aprenentatge mutu. No tinc clar si he après més jo que els alumnes.

Ensenyar disseny als cicles formatius és una responsabilitat i un privilegi. He après que el paper del docent en aquest àmbit no es limita a transmetre o compartir coneixements tècnics, sinó que el que cal és acompanyar en els processos de construcció personal i creativa.

En aquest article vull compartir amb vosaltres la meva experiència acompanyant futurs professionals del disseny i explicar-vos quins han estat els punts clau, no només personals sinó també de l'entitat.

Abans, però, algunes consideracions. Els cicles formatius són una lluita contra el temps. Llitem contra cicles curts; dos anys de cicle mitjà i dos o tres anys de cicle superior. Per això no podem perdre el temps, hem d'entrar amb ritme, el mercat laboral ens espera.

Des del primer dia ja vaig entendre que l'ensenyament del disseny i formar aprenents requereix una mirada àmplia. L'aula s'ha de replantejar i convertir en un laboratori d'experimentació, d'intercanvi de coneixements i preocupacions. El nostre objectiu ha estat crear un entorn segur, participatiu, molt pràctic, on els estudiants se sentin lliures i valorin el fet d'innovar i equivocar-se, sense deixar de banda la teoria, el rigor i l'exigència. Creieu-me que no té preu veure com en dos anys els canvia la mirada.

Ens venen alumnes de tota mena. Alguns tenen molt clar que els cicles formatius

són el seu camí, d'altres, en canvi, venen una mica acomplexats per no haver-se integrat bé en uns estudis anteriors segurament massa acadèmics i rígids; molts altres venen perduts, no saben gaire on es posen, només amb la intuïció que això del disseny té bona pinta. Al llarg dels anys he vist de tot, però sí que he detectat una cosa comuna: totes aquestes persones eren creatives i el cas és que la majoria d'elles ni ho sabien! La creativitat a vegades és invisible.

Una darrera cosa, hem intentat tenir un objectiu clar: formar bones persones, bons professionals i acompanyar-los perquè al cap de dos anys estiguin preparats per entrar en un estudi.

La pregunta és: com ho podem fer?

L'acompanyament personal. Primer de tot els enfortim i eliminem la por. Punt clau d'una bona formació. Sempre he

Projecte integrat «000 Lúmenes», investigació visual i conceptual que explora la llum com a matèria (curs 2024-2025). Autor: Oriol Rodríguez

Projecte integrat «El canvi i la transformació», exploració del canvi i la transformació a través de la dialèctica hegeliana de tesi, antítesi i síntesi (curs 2024-2025). Autora: Iciar López

pensat que per rendir en formacions creatives ens hem de trobar bé, estar segurs de nosaltres mateixos. No es tracta de consentir-los, sinó de donar-los seguretat, valorar-los i que entenguin que tots tenen talents amagats que els fa especials. Amb un tracte amable i respectuós, l'alumnat en molt poc temps creix exponencialment.

Crear hàbits de treball. Treballem perquè adquireixin els bons hàbits per exercir l'ofici. La constància, que els portarà a gestionar bé el temps i a fer un treball acurat i professional. Això ho fem amb un programa fet a mida en què l'alumnat ha de treballar de manera pràctica i resolativa.

El docent com a formador de valors. Crear professionals és crear bones persones. Els valors del respecte, la cooperació i la responsabilitat han de ser presents a l'aula. El treball en equip, l'avaluació col·laborativa i l'aprenentatge compartit, són eines pedagògiques que afavoreixen el desenvolupament de l'empatia i la sensibilitat social. Cal fomentar l'autonomia, l'autocrítica i la capacitat d'observació.

Cal transmetre l'estima per l'ofici. Només entenc l'exercici de la professió des de l'enamorament per la matèria, i els

primers que hi hem d'estar enamorats som els docents. És allò d'educar sense adonar-se'n.

Les noves tecnologies i els nous reptes pedagògics. Un dels grans reptes ha estat equilibrar l'ensenyament de les competències tècniques amb el desenvolupament del pensament creatiu per formar professionals i ensenyar un ofici. En un context en què les eines digitals evolucionen a gran velocitat i són molt necessàries, el veritable valor educatiu és ensenyar a pensar com un dissenyador, pensar a contracorrent, saber identificar problemes, entendre l'usuari, analitzar el context i proposar solucions innovadores. Per això cada projecte concret ha de plantejar un repte real, amb objectius concrets, però oberts a la interpretació personal.

Educar en disseny significa responsabilitat. Ensenyar a crear sense destruir, comunicar sense manipular, innovar sense excloure. Tenir present que en tot procés de disseny tenim un vincle amb la sostenibilitat i en el disseny circular. Entendre la sostenibilitat com a concepte ampli que engloba no només la bona gestió dels recursos materials, sinó també el compromís amb la diversitat cultural i la justícia social.

Viure el món professional. El contacte amb la realitat professional és essencial; per això proposem que els projectes estiguin connectats amb l'entorn laboral fent col·laboracions amb empreses, entitats, simulacions d'encàrrecs reals, *case study*. La idea és que vegin de primera mà com és el nostre dia a dia com a professionals. També els ensenyaem a parlar en públic i comunicar la seva pròpia feina, argumentar-la i defensar-la. L'aprenentatge per projectes ha estat un dels puntals pel que fa a la metodologia pedagògica.

Perdre el temps i valorar les coses senzilles. Intentem transmetre que el veritable disseny es troba en les coses senzilles i humils, en què en molts casos trobarem les solucions. Que el treball a mà i els processos artesanals conviuen perfectament amb les innovacions digitals, que cal valorar un simple paper, un simple llapis o un simple traç, que cal mirar la natura, llegir, viure els moments intensament, però alhora també avorrir-se. Perdre el temps per trobar la nostra vida interior.

I, finalment, **entendre que el temps ja farà la resta.**

Espai de reflexió, família i escola

Anna Escudé

Coordinadora del Departament d'Orientació
Psicopedagògica de CIC Escola de Batxille-
rats i d'ESO de Thau Sant Cugat

Enguany fa dotze cursos que vam iniciar aquest espai de trobada família i escola. L'objectiu era crear un espai d'intercanvi d'experiències, reflexionar col·lectivament i compartir sobre la tasca d'educar i acompanyar els fills i les filles. Actualment, fem tres trobades al llarg del curs. En una de les trobades convidem un ponent extern que ens aporta el seu saber, i els coordinadors de l'espai de reflexió dinamitzem les altres dues.

La demanda de crear aquest espai va venir d'unes quantes famílies que havien passat per Thau Barcelona i llavors els fills iniciaven el viatge del batxillerat al CIC. Thau Barcelona estava adherit al programa FEAC (Família-Escola, Acció Compartida). El FEAC és un programa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya per promoure la reflexió i el diàleg sobre temes educatius entre les famílies i els equips docents de les escoles. Les escoles, les entitats o les organitzacions que ho

desitgen s'hi poden subscriure i reben l'ajuda i el material pedagògic per dur a terme les trobades FEAC. Les famílies desitjaven poder continuar amb un espai similar de trobada entre pares i mares i educadors per compartir la trepidant aventura d'acompanyar i educar els fills.

Ràpidament, ens hi vam engrescar, i Rafa Nieto, professor i tutor de l'itinerari artístic i jo mateixa, psicòloga i coordinadora del Departament d'Orientació Psicopedagògica (DOP), vam agafar el repte d'iniciar aquest projecte el curs 2014-2015.

La metodologia que utilitzava el FEAC en aquell moment ens va semblar molt interessant i, per tant, ens la vam fer nostra. Fèiem grups petits de pares i mares en què es debatien un seguit de qüestions relacionades amb la temàtica de la trobada a tractar i posteriorment es creava un sol grup on es posava en comú allò que havia aparegut en els petits grups.

Necessitats provocades per la pandèmia: format híbrid de les trobades

L'arribada de la pandèmia ho va capgirar tot. Davant la situació d'incertesa i malestar pel canvi que havia comportat en totes les cases i escoles, la necessitat de compartir i sentir-nos a prop, famílies i escola, va ser més imperiosa que mai. Vam iniciar les trobades virtuals, tot creant sales virtuals per simular els grups petits de diàlegs i intentar no perdre l'essència de les nostres trobades, el diàleg i la reflexió compartida.

Quan el confinament i la normativa covid van cessar, vam retornar a les trobades presencials. Però alguna cosa havia canviat. La realitat virtual havia calat en el nostre fer i les famílies en demanaven les trobades en línia per facilitar el seu dia a dia. Quan plantejàvem trobades únicament presencials, l'assistència baixava notòriament i quan vam proposar tornar a les trobades únicament virtuals algunes famí-

lies ens van fer saber que allò que succeïa quan ens trobàvem junts en rotllana, creant el grup gran, era insubstituïble.

Per això, i fins ara, fem una primera part de la trobada (45 minuts) virtual, en què el Rafa i jo mateixa exposem el marc teòric del tema a tractar, i posteriorment s'atura la connexió. Les persones reunides a la classe fem una rotllana i iniciem la reflexió conjunta.

Temàtiques i materials

Pel que fa als materials i a les temàtiques de diàleg i reflexió, vam unificar un llistat de temes rellevants per a les famílies. Però hi ha hagut temes estrella que any rere any, per exemple:

- Prendre decisions i el procés d'autonomia dels fills
- Intimitat de l'adolescent i comunicació
- L'adolescent i les seves emocions
- Ser positius per superar els reptes

- Relacions saludables entre iguals
- El segrest de l'atenció.

Quan penso en les trobades de pares i mares amb l'objectiu de reflexionar sobre la criança i l'acompanyament dels seus fills i filles, indiscutiblement haig d'anomenar la psicòloga i assessora escolar i familiar, Carme Thió de Pol, una gran pionera en la creació de grups de pares i mares amb l'objectiu de compartir i nodrir-se de l'experiència del grup. En una entrevista a Educaweb, apareixien aquestes paraules de la Carme, que il·lustren molt bé quin era el seu propòsit: «Aquesta societat tan diversa i canviant demana canvis en els plantejaments educatius. Les activitats de formació per a pares i mares, si es volen adaptar a les necessitats dels pares i mares d'avui, han de fugir de la recepta i del model únic, per poder dedicar-se a l'observació, a la reflexió i anàlisi de la seva realitat i dels diferents criteris educatius. Cal acompa-

nyar els pares perquè elaborin els seus propis recursos per entendre, avaluar i prendre decisions respecte als seus fills i la seva manera de relacionar-s'hi.»

No voldria finalitzar aquest article sense centrar-me en allò invisible que succeeix quan ens posem en rotllana i parlem i escoltem des del cor. Els qui hi participem, cadascú adoptant el seu rol, el de pares i mares i el de facilitadors del grup, ens uneix un sol fet: poder mirar i comprendre amb més profunditat els fills, les filles i els joves que acompanyem i, a la vegada, mirar cap a un mateix, amb el mateix propòsit, comprendre i sentir allò que transita dins nostre a què sovint no posem atenció. Un espai on les paraules i les mirades ballen, i compartir, el respecte i l'entesa omplen la resta. És llavors quan es genera un escenari molt poderós, transformador i humà!

Un compromís compartit amb l'educació del país

Àlex Rocas Jordi

Degà del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciat en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya

Parlar de pedagogia és parlar d'humanitat. D'allò que ens ajuda a pensar, a conèixer i a donar sentit al món des de l'educació. I, en aquest terreny, el Col·legi dels docents (CDL) i la Fundació CIC s'han trobat sovint defensant valors compartits: el coneixement, la llibertat i el reconeixement del paper imprescindible dels docents.

Enguany celebrem els 125 anys d'història del CDL, una fita que és molt més que una efemèride: representa el testimoni d'un compromís amb la cultura, l'educació i la dignificació d'una professió que és eix vertebrador del progrés del país. Al llarg de més d'un segle, el Col·legi ha vetllat per la millora de la formació docent i per la defensa del pensament crític, fins i tot en temps convulsos com els actuals, en què l'educació i la cultura han de continuar essent el centre d'una societat lliure i inclusiva.

En aquest camí, el CDL i la Fundació CIC —que enguany celebra també 75 anys de trajectòria— comparteixen vincles

històrics i pedagògics que han contribuït a elevar el nivell educatiu del país. Hi ha moltes generacions de mestres i professors que, formats o vinculats a les escoles del CIC, han estat també col·legiats, compartint un mateix esperit de compromís, exigència i vocació. Entre ells, figures com Joan Triadú, col·legiat i mestre de mestres, que simbolitza la defensa de la llengua, la represa cultural catalana i la profunda connexió entre educació, país i humanisme, i a qui el CDL va concedir el primer Premi Ramon Fuster. Aquest fet reflecteix el valor i la solidesa d'una dedicació sostinguda a l'educació i a la cultura.

Aquests lligams no són un record del passat, sinó una manera compartida d'entendre la pedagogia com un camí col·lectiu. La formació permanent del professorat, els espais de reflexió pedagògica, els intercanvis educatius amb la Xina o la presència constant de la música i les arts com a llenguatges universals d'aprenentatge, en són exemples actuals i palpables.

Avui dia, quan sovint es busquen respostes simples a problemes complexos, cal reivindicar l'escola com un espai de pensament, diàleg i llibertat. Sense docents amb criteri, reconeixement i suport institucional, no és possible garantir una ciutadania lliure i crítica, ni un futur educatiu sòlid.

El nostre compromís és fer costat als docents perquè puguin exercir amb solidesa, llibertat i passió una tasca essencial per al país. En aquesta convicció, el CDL i la Fundació CIC continuen avançant plegats, amb la determinació d'impulsar una educació forta, responsable i crítica i al servei del conjunt de la societat.

La Fundació CIC, centrada en el futur de l'educació

Ricard Bahí i Alburquerque

Director pedagògic del CIC

📷 **Dan Costa**

El passat 30 de juny, l'Auditori Joan XXIII va acollir una matinal pedagògica molt especial per tal de commemorar el 75è aniversari de la Fundació CIC. L'acte, que va reunir més de 200 docents, va esdevenir un espai de reflexió sobre els reptes educatius del futur, amb la participació de destacades personalitats del món educatiu i institucional.

La jornada va començar amb la benvinguda de Joaquim Triadú, president del Patronat de la Fundació CIC, i del president del Parlament de Catalunya, Josep Rull, qui va destacar la trajectòria de la Fundació en el camp de la cultura i la formació i va ressaltar el seu compromís amb una educació humanista i transformadora.

La conferència inaugural va anar a càrrec de Jordi Riera, director general de la Fundació Blanquerna i president de la Comissió Pedagògica de la Fundació CIC. Riera va posar el focus en la necessitat d'una educació amb sentit, capaç de formar persones que estimen, que

pensen críticament i que s'adaptin als canvis constants del món actual. Va reivindicar «l'excel·lència en gerundi», una excel·lència que es construeix dia a dia, des d'un present amb uns bons resultats i amb la mirada posada en la reflexió i la millora constant.

Un dels moments més emotius de la jornada va ser l'entrega del III Premi Pedagògic Flos i Calcat, que reconeix iniciatives innovadores en l'àmbit educatiu. Josep Rull, Joaquim Triadú i Josep Riera van posar en valor el paper dels docents com a agents de canvi. El primer premi va ser per al projecte «Amor, estima, passió pels llibres», de l'Escola Nou Patufet, per fomentar l'ús del català com a eina de cohesió i integració en un context de diversitat cultural i lingüística. A més, va ser guardonat en forma d'accèssit el projecte «CatBot», presentat pel professor Xavier Matito, de l'Escola Thau Sant Cugat, per la seva capacitat d'integrar l'aprenentatge del català amb la programació en Python i la intel·ligència artificial (IA).

La matinal va continuar amb dues taules de diàleg. La primera, centrada en les competències professionals clau per al futur, va comptar amb les aportacions de Jordi Garriga (E-motiva), Jordi Serrano (Future for Work Institute) i Josep Lluís Segú (Premis Educaweb). Tots tres van coincidir en la importància de fomentar una visió holística, l'empatia, la resiliència i la importància de saber treballar en equips cada cop més diversos i complexos.

La segona taula va abordar el paper de la IA en el món educatiu. Elisabet Golobardes (Universitat Digital), Lilianna Arroyo (ESADE) i Daniel González (FIRTEdu), van reflexionar sobre com la IA pot ser una eina de suport, però mai un substitut de la presència física del docent. Es va insistir en la necessitat que els docents es formin tecnològicament, pedagògica, ètica i psicològica per fer un ús crític i funcional de la IA: «La IA ens ha d'alliberar de feina mecànica per optimitzar el temps i potenciar la relació amb l'alumnat.»

La intervenció d'Ester Camprodon, directora del Projecte Henka de l'Hospital Sant Joan de Déu, va posar el focus en el benestar emocional. Camprodon va diferenciar entre malestar emocional i trastorn mental, i va destacar la importància de la resiliència com a eina per enfortir el benestar de tota la comunitat educativa: alumnat, docents, personal d'administració i serveis, i famílies.

La cloenda va anar a càrrec de Carles Duarte, director general de la Fundació CIC, qui va reivindicar el valor de l'oralitat i de l'aula com a espai de vincle i compromís. Va recordar que l'escola és una organització que aprèn a aprendre, i que el coneixement continua sent la gran revolució present i de sempre.

Amb aquesta matinal, la Fundació CIC no només ha celebrat 75 anys d'història, sinó que ha reafirmat el seu compromís amb una educació que mira al futur sense perdre de vista els valors que l'han fet referent: humanisme, excel·lència, innovació, cultura i comunitat.

LES NOSTRES ESCOLES

Thau Barcelona

Av. d'Esplugues, 49 - 53
08034 Barcelona
thaubcn@fundaciocic.org
93 203 01 54

Thau Sant Cugat

Av. Generalitat, 199 - 201
08174 Sant Cugat del Vallès
thausc@fundaciocic.org
93 589 81 08

CIC Batxillerats

Via Augusta, 205
08021 Barcelona
batxillerats@fundaciocic.org
93 200 11 33

CIC Cicles Formatius

Torrent de les Flors, 68 - 70
08024 Barcelona
cicles@fundaciocic.org
93 200 11 33

CIC Idiomes

Via Augusta

Via Augusta, 205
08021 Barcelona
idiomes@fundaciocic.org
93 200 11 33

Gràcia

Torrent de les Flors, 68 - 70
08024 Barcelona
idiomes.gracia@fundaciocic.org
93 200 11 33

Sant Cugat

Av. Generalitat, 199 - 201
08174 Sant Cugat del Vallès
idiomes.santcugat@fundaciocic.org
93 675 84 19

Virtèlia

Vallmajor, 11
08021 Barcelona
virtelia@fundaciocic.org
93 200 11 33

www.fundaciocic.org

CONEIXEMENT
I CULTURA

THAU
Barcelona

THAU
Sant Cugat

CIC
Cicles Formatius

CIC
Escola Batxillerats

CIC
Escola Idiomes

Virtèlia
Escola Música